

Lokaci

Minti 60–90

Aljihun Shekaru

11+ Shekaru

Wace Duniya ne Kake So A Shekara Ta 2030?

Darashi domin kowa ya Gabatar da Muradan Raya Kasa Masu Dorewa (SDGs)

(Babu Kwarewa tabatattiya domin koyar da wannan)

Kayan aiki

Tiketin da babu rubutu akai, jarin katin launika guda biyu, kananan fallan hanu, tuwatsu, biskit, hasu, kananan abubuwa da za iya samu a baiwa daliban. Baban fallai wanda babu rubutu a kai, (A yawaita su domin dalibai su yi amfani dashi a cikin kowace rukuni.) Alkalami mai launika daban-daban. (A kuma yawaita su domin kowace rukuni su zabi wanda zasu yi amfani da su), Katin SDGs, daya wa kowace dalibai ko kuma rukuni na 17 a baban aji.

Abubuwan da Dalibai za su koya

- Fahimta yanci da ke kunshi akan SDGs
- Fahimci fa'idar dogarau da kai akan dangantaka tsakanin SDGs da kuma tasu rayuwan
- Tsara nasu bege domin kasar su ta cimma SDGs
- Tsara labarai da kuma ummurni domin kowa yayi alkawalin daukar matakin samun wannan SDGs

Domin samun karin bayani akan wannan SDGs a karanta wannan [F.A.Qs](#)

Hanya samun bayanai da dama akan wannan batun shi ne ta kallon kari ta 1 na worldslargestlesson.globalgoals.org/resources-for-teaching-the-sdgs-in-nigeria/. Ta kawo hiraraki na musamman akan SDGs da kuma abubawan da ya kunsu, da kuma kayar da bayyanci dalla-dalla ga wasu wallafai da aka yi.

Godiya

Godiya ta masumman ga **Miraslava Silva Ordaz**, daga *tamiyar Autonomous na Queretaro Mexico da kuma baban mai bincike da ke jamiyar Fasaha ta Delft da Aji 6b na Makarantan kasa-da-kasa wanda ke Haque Netherlands.*

Manyan Taken don Koyarwa

Mun gode domin sadaukarwa wanda ka yi domin koyar da wannan babbar darashi wa duniya

- A yi magana a hankali dalla- dalla
- A yi kokarin rubuta abubawan da mallami zai fada (Idan kana magana kai tsaye wa dalibai kuma suna sauraron a tsananin mintuna 10 goma na lokaci, to a sanya su cikin ayuka
- A yaba musu domin cin gaba **Misali** gaskiya nagode muku saboda da kokari wanda kuka yi akan aikin mu na yau.
- Mun lura da ce wa yin amfani da hoton layuyyukan zane na taimaka madalibai su gane da yanci da ya kunshi a SDGs - misali
- *“Kowace baiti yana amfani na musamman (kamar yanda kowace bege take) gama suna shirye tare baza a sami daya a bar wasun ba”* (dubi **Appendix 1**)
- Yi tunani dalilin da yasa kana koyar da wannan darashi a yau, me ya sa ka bada gaskiyan tsarin begen SDGs yana da amfani da kuma dalilin koyar da shi ga matasa. Ka tsago labarin kanka wanda zaka bayar wa dalibai domin kawo hankalinsu.
- Yi murmushi da nuna ana shuwa
- Aikin ka shine ka gudunar. Ka sa ajin ya zama da ayuka na dalibai iyakar iyawar ka.

Ka Shirya Kafin Koyar da Darashin

- Ka tabatta ka fahimci Baban Darashi na Duniya da Taswira na Tattaunawa - zaka bukace ta lokacin da za ka yi amfani darashinka na musamman
- A duba malami wanda yana nan domin dangata shi da tsarin aji da kuma abubuwan da yana zato akan halaiya. Kawo shawarwari tambayoyi da za a yi. *Ta yaya malamin ya sadar ga dalibai su saurara a lokacin da yana bayani? Akwai kyautuka na musamman?*
- A cire gundarin began SDGs (**Appendix 4**) wa dukan rukuni su sami a kalla guda daya.
- Yi amfani da fallai takarda guda daya, zana babbar shatalena na kasa, ka tabbata kasar ta mallaki baban fillan faifan domin kowani rukuni su samu a kalla guda daya. Domin bai wa dalibai jagora, za ka iya zana layi wanda yana nuna yanayin da kasan ya kunsu.

A lura: Wannan shine shawarar hanya wanda za a gudanar da darashin (**Appendix 2**) zaka fahimci wasu mataakai daban ko kuma ayuka, za ka iya zana naka domin kawo saukin fahimta da aiki.

Mataki na Daya (1): Gabatar da Kanka

5
minti

Ka yi wannan a takaice. Za a iya samun dama nan gaba domin karin bayani.

Gaya wa dalibai saunanka, inda ka fito da kuma jami'i wanda kana wa aiki (indan da hali) gayyaci dalibai su gabatar da sunayen su (kirkiro mataki da ba zai doka baban lokaci ma wannan aikin)

Bayyana wa dalibai cewa ka zo ne domin ka koya musu Muradan Raya Kasa Masu Dorewa ko kuma SDGs (duk suna nufin abu daya). Ka tambayi dalibai su daga hanu idan sun taba jin wannan batun. Zabi dalibai kima da zasu bayar da labarin sanin da suka yi akan wannan batun, ko ba wanda ya taba jin wanan kalma “SDGs” dama, ka tabbatar musu, zasu fahimci ma'anarsa bayan darashin.

Mataki na Biyu (2): Gabatar da Ayukan da za yi

Wannan ayukan an shirya shi ne domin bawa dalibai mashigi (akan manufa ko taken batun guda daya daga manufofi) wanda dalibai zasu gina maimakon daukar kowane a karau daya. **Appendix na 2** misali ne na matakalan ayukan.

Ka rarraba tsakanin ajin kayakin aikin kamar su duwatsun, fallan litatafai, alamu, ko kuma katin hannu. Wasu dalibai su samu dayawa, wasu kuma kadan, wasu kuma babu.

Ka rike rafi yawa a gareka ka, ki yi wannan tambaya “*ko an yi adalci?*”
Karfafa dalibai su tattauna wannan a tsakanin su.

Tambaya dalibai yaya suka ji akan abubuwan da aka basu, ka gaya masu cewa ka rike dayawa daga ciki domin kai ne babba a ajin (za ka iya zabi wani salo idan wannan bai ka'idar ba).

Ka tambaya ya yi kyau? Wace hanya ce ta yi kyau ka ci gaba da raba sauran abubuwan haka, ko ya ya suke so a raba sauran nan gaba.

Ka gabatar da kalman **zalumci**. *Tambayi dalibai ko sun san menene “zalumci?”.*

Gaya wa dalibai cewa SDGs ya fito ne domin rage dakilai na zalumci daga kowace bangarin na rayuwa da kuma kawo adalci wa duniya baki daya a yayinda babu wanda za a bari a baya. Kuma wanna ya shafi dukan yanayi da kuma ko wani rairayi da kuma canji na yanayi da muhalli yake kawowa ga wadanda basu da daman kulla ko kare kansu. Tambayi dalibai ko yaya suke ji idan an basu kaso kadan ko kima daga abubuwan da ana so kuma saura suna dashi wadattace. Suna tuna da wannan al'amarin har karshen wannan darashi.

Zalumci: yanayi ne wande mutane basu da rayuwa bai daya, wasu suna dayawa, mulki, arziki ko kudi akan wasu. (Tushe: MacMillan dictionary)

Mataki na Uku (3): Gabatarwa da SDGs

Bayana wa dalibai cewa yanzu zasu kalli abubuwan da aka wallafa domin koyar da wannan SDGs. Ya danganta ne da fahimtarsu, wannan zai iya zama Wallafin ta Daya (1) wanda ya gabatar da manufa duniyan ko kuma ta Biyu (2) wanda ya gabatar da misalin mataakai wanda an fara daukawa a duniyan baki daya. A yayin da suna kallo, ka gaya wa dalibai su rubuta duk wata kalma da basu fahimta ba. Ko kuma tambaya da suna dashi akan manufa duniya. Za ka iya bincike tare dasu har karshen faifan. worldslargestlesson.globalgoals.org/resources-for-teaching-the-sdgs-in-nigeria/

Idan kana koyar da wannan SDGs na farko, akwai wasu tambayoyin da dalibai za su yi wanda zai yiwuya ka amsa tambayoyin gwargwadon karfi idan ka kassa (musamman me ya sa za su hada hannu), ka tura su zuwa ga wannan manhajan [SDGs website](#) domin su sami karin bayanin akan tambayoyin da suka yi.

Nuna wa dalibai bidiyo ko hoto na Taruwan Al'umma Daya da ke nuna kowace kasa (har da Nijeriya) wanda shugabanen sun wakilci kasan domin karban shirin aiki na ci gaban ci gaba

Mataki na Huɗu (4): Danganta Begen SDGs da kuma Rayuwa na Zahiri

Domin kari danganta na SDGs ga al'amurai mutum na kullum, ka tambayi dalibai *shekarun su zai kasace nawa ne a shekara to 2030? (dubu biyu da talatin) me ya sa wannan shekara 2030 yana da amfani?*

A wan can lokacin zasu iya zama matasa ne masu neman ayukan yi, *ka tambaye su kowanen su, da kuma su tattauna da junarsu su kuma lakaba shi a ajin akan abubawan da zasu yi a 2030, idan aiki wace suke so, idan kuma karatu ne menene suke so su karanta, ya ya suna so su gudanar da rayuwarsu nan gaba?*

Ta yaya kake tsamanin zamu iya danganta rayuwan ka nan gaba da SDGs? Ka tambayi dalibai ko wace irin aiki ne suna so su yi dangane da SDGs misali idan yaron yana so ya zama malami to zai yi daidai da Tsarin na 4 huɗu na manufa duniyan rayuwan.

Abin Lura: Alal misali na wannan SDGs na kasa yana **Appendix 3**. A yayin da dalibai su kalmala ayukansu, ka dauki zarafi ka zaga ajin dasu. Dalibai zasu yi murna domin koyi daga gareka da kuma rayuwanka na musamman a dagane da wannan manufa duniyan. Ka basu labarin fahimtarka da tunaninka, ka kuma tambaye su su baka labara kadan akan batun da kuma tunanin su da kuma sha'awarsu akan abubuwan da ka koyar. Wannan babban dama ce ka tambayi ra'ayinsu akan SDGs ko daliban suna yin amfani da daman ko babu a rayuwar ta kullum.

Bayanci wa dalibai cewa yanzu zasu kalmala ayukansu na rukuni. Kasu aji zawa rukunoni 3-5 uku zuwa biyar (ya danganta da girma ajin) ka bayana cewa babban abun bukata a nan shine a tsara SDGs kasa - jama'a na kasa bai daya. A yayin da kowani dalibi za tsara bukatansa na kowace kasan da yana so ya zauna a shekara 2030. Ka tambayi dalibai su tattauna akan irin abubuwan da suna bukata yakasacen a kasar su ya maganta girma yawan jama'arsa, yanayi kasa da kuma albarka ta arzikin kasa misali, makarantu, asibititoci, ruwan sha, abubuwan tsaftacen muhalli, hanyoyin sifiri na motoci (kwalta) etc

Ka dauki shawarwari daga kowace rukuni ka nuna wa dalibai falle wanda ka tsaga can baya ka kaya masu kowa zai zana taswirar SDGs duniyan su akan wannan fallansu domin gani ko kasan zai yi daidai da muradin. (kalli hoto a **Appendix 3** a misali)

Ka tabbata kowani dalibi yana da SDGs guda daya (**Appendix 4**) ko kuma ka rubuta su a kan allo wato sunayen su a jarred (**Appendix 5**), domin dalibai su iya banbanta kasa wanda yana da kayan masurufi wanda ya cacanci su sami wadanan manufa duniyan rayawar.

Inda dalibai suna bukatar karfafawa, ka yi wasu tambayoyi wandanda aka maimai tasu a **Appendix 6**.

Bayan da dalibai sun dauki wasu lokuta a cikin ayukansu ka kawo dalibai tare a aji ka kuma yi wasu tambayoyi akan kowani manufa duniya wanda ya yu dalibai basu sani ba. **Misali** a mafi yawancin lokaci idan aka tambayi dalibai sukan fara tunawa ne ingantacin ruwan sha, ko kuma kya-kyawar ilimi amma a wannan lokacin zaka dauki dama yin tambayoyi wanda zai sa su yin tunani mai zurfi akan manufa duniyan da basu fahimce shi ba. A cikin taswirar su na kasa SDGs wace manufa duniyan ne wanda ya karfafa ingantacen zaman lafiya da kuma rayuwar al'umma baki daya? Ta yaya zasu tabbata suna tsara kasa wanda kowa zai amfana daga cikin tsarin? Yaya kuma zasu tabbata yanayinsu samu tsaro na muhalli?

Cikin wannan ayyuka, ka tuna she da dalibai akan lokacin dasu rage da kuma abubuwan da kana tsamani da samo bayan darashina haka da alkawali wanda zasu dauka wajan tabbatar da samun nasara akan tarnakin da suka yi nazari.

Ka karfafa wandarda sun yi ayyukan tare, da kuma maganganu wanda suka yi a tsakanin su har ma da tattauna wa akan manufa duniyan rayuwan da yanda za same su.

Kari kan ayuka: Idan wasu rukuni sun kalmala ayukansu da wuri, ka tambaye su su fitar da manufa duniya, a hoton da suka zana guda daya a taswirarsu misali idan daliban sun zana hoton wuta mai amfani da hasken rana to sai su rubuta manufa duniyan ta bakwai (7th goal) an samu .

Gaiyaci dalibai to fito su kuma kawo kudirin kasarsu tare domin so kalmala. A bada zarafi domin dalibai su duba taswirar SDGs na kasarsu.

Ka gayaci dalibai daga rukuni daya su fito gaba su gabatar da kudirin da suka tattauna, sai kuma wasu rukuni su mai da matarnani akan nasu bangari su kuma kawo kwatanci a tsakanin nasu kasa. *Wadane abubuwa ne da suka hadu akai da kuma wanda suka sha banban tsakanin kowane rukuni da bayanin su akan SDGs kasa?*

Yanzu tun da wannan SDGs na kasa an kalmala, kuma kowani fanin an hada su gu daya sai a tambayi dalibai su duba kudirin su wanda suka zana a taswirar sun a kasa wanda suke zaune a ciki yaya za'a sami wadanan abubuwan? *Yaushe za a sa tsamanin kasan su zasu samu cin ma manufawannan manufa duniyan. Menene mutum zai yi wajan tabbatar da biyan wannan kudirin ko kuma abubuwan da ana so ta samo?*

Ka lakaba wannan da alkawalin SDGs da suka yi a **Appendix na bakwai (7)** da kuma yanda kowani mutum ya gane cewa zai iya yin wani abu na musamman domin canja yanayin rayuwar kasarsu.

Ka bawa dalibai lokaci su yi tunani akan alkawalin da suka dauka, *ya ya zasu tabbata cewa abubuwan da suka kudurta ta zama zahiri?*

Ka bayyana masu mataki na farko da zasu dauka wajan tunanin da kuma cika alkawarin su wanda suka dauka da kuma yanda zasu tattauna wannan bayannan a cikin jama'a, *makaranta, abokannai, da kuma shugabannai.*

(M.S, /E.g) Alkawali na musamma domin Manufa duniya na 14:

Zan yi ko karin barin amfani da ruba wanda baya fashewa domin shan ruwa. Mataki na farko shi ne zan dinga sayan ruwan sha na gora wanda ba a bude ba.

Alkawali na musamman akan Manufa duniya na 12:

Zan yi kokarin rage bata abinci na. Mataki na farko shine zan yi wa iyali bayani akan yanda za a tsara yanayin dafa abinci a gida na.

Ka gayacci dalibai su gama nasu aiki su iza shi akan Taswirar Baban Darasi na Duniya domin nuna waaji darasuna da ake yi kewaye a duniya.

Ka yi godiya na musamman wa dalibai da kuma irin kwazo da suka sa wajan darashi wanda suka koya. Ka kuma gaya musu ko karfafa su, su fita waje su gaya ma kowa abubuwa akan manufa duniya baki daya su wayar da kan abokansu, iyayensu ko kuma dalibai yan'uwersu su kuma watsa labarin akan sashen bayana na abota da tuwita [@WorldsLessonNG](https://www.instagram.com/WorldsLessonNG), Facebook: [@WorldsLessonNG](https://www.facebook.com/WorldsLessonNG). Instagram [@WorldsLessonNG](https://www.instagram.com/WorldsLessonNG)

Mataki na Tara (9): Ka Yada Darashin ka

Abun kula: Ka tabbata ka nuna wa malaminka, shugaban kula da harkoki na musamman a makarantarka da duk wata hoton yaro wanda zaka dauka da wallafa ya na daidai da hakin kare rayuwar yaron ta kasa.

Ka tambaya ka dauki hoton yaro, da kuma katin sa na Alkawali idan ya yarda ka kuma lakaba shi da SDGs da kuma kasar sa na rayuwa.

Za muji dadin jin daga gareka akan abubuwan da ka fuskanta wajan koyar da "World's Largest Lesson" domin haka ka tura mana hoto na darashin ka a wannan sashi na karin bayani worldslessonnigeria@outlook.com ko Tweet us [@WorldsLessonNG](https://www.instagram.com/WorldsLessonNG), Facebook [@WorldsLessonNG](https://www.facebook.com/WorldsLessonNG) ko Instagram [@WorldsLessonNG](https://www.instagram.com/WorldsLessonNG)!

Appendix 1: Layuyyukan Zane na SDGs domin Wuyar Warware Wa 1

Appendix 2: Wata Madadiyar Wasa domin Mataki na Biyu 2

Danganta Begen SDGs da kuma Rayuwa na Zahiri.

Hanya ta fara koyar da wannan darashin, domin bayar da fifiko da daidai jinsi. Idan zake iya, gaya wa dalibai maza su zauna a kasa bayan dalibai mata sun zauna akan kujera. Ko kuma ka kaya wa dalibai maza duk wanda yana da wani sani da zai so ya koya ma a jin, dole ne ya tattauna shi da wata daliba mace wanda za ta fito gaba domin ta gabatar da wannan darashin. Wata hanya kuma shine idan za a yi tambaya sai mata ne kawai zasu yi Magana a a jin, *kana ta tambayi daliban yay a suka ji wannan darashin da kuma yanda aka gudunar da shi yayi kau ke nan? Ka tambayi dalibai su yi shawara yanda sun so a gudunar.*

Wannan zai bude idon dalibai zuwa Manufa duniya ta biyar (5) da kuma yanda yana manufadaidaita jinsi da kuma karfafa mata da yan mata.

Appendix 3: Misalin Aikin na Musamman

Ga misali daga darasi na baya. Rukuni na dalibai sun zana nasu hoto SDGs sun hada aikin kowace rukuni suka tattauna hoton kasa gaba daya.

Muradan Raya Kasa Masu Dorewa

Appendix 5: Jumla daya da ke Bayana Manufa duniya Bai Daya

Wannar zai iya taimaka wayan fahimtar da dalibai su gane ko menene manufa duniya baki daya ke kokarin cimma.

Manufa 1 - Dakile talanci da makamantansu a ko'ina

Manufa 2 - Dakile yunwa da kuma tabbatar da kowa ya sami kyakyawar abinci da kuma na gina jiki

Manufa 3 - Tabbatar da rayuwa mai inganci da kuma kulawa na mutane a kowani shekara

Manufa 4 - Tabbatar da ilimi bai daya ga dukan mutane

Manufa 5 - Samun daidaituwa na jinsi da kuma karfafa mata da yan-mata

Manufa 6 - Tabbatar da wadataciyar ruwan sha mai tsafta ga alumma baki daya

Manufa 7 - Tabbatar da mutane sun sami wadataciyar wutan latiriki.

Manufa 8 - Tabbatar da ginaniyar arzikin kassa a yayinda kowa zai iya samun ayukan dogaran da kai

Manufa 9 - Gina takamaniyar kayar masurufi da kuma tabbata wannan bai bata muhalli ba da kuma bayar da zarafi domin mutane su gudanar da ayukansu na kimiya da fasaha

Manufa 10 - Kawo daidaituwa tsakanin kasace

Manufa 11 - Gina biranai da kauyuka domin mutane su more rayuwa a wadanan karkara

Manufa 12 - Tabbatar da samun abinci mai kyau da kuma hanar batasu

Manufa 13 - Dauki mataki cikin gaggawa domin fama da dumamar yanayi da kuma abubuwan da yana ta haifarwa

Manufa 14 – Kare wa da kula da koguna da rayuyukan tafki

Manufa 15 - Tsare da kuma “Kudawa da dabobi a duk inda suke

Manufa 16 - Karfafa zaman lafiya tsakanin mutane da kuma kawo cin gaba a gina alumma bayar da adalci ga kowa da kuwa gina tsarin raya al'umman baki daya

Manufa 17 - Tsara dangantaka tsakanin kasace da kuma samun rayuwa ta bai daya

Appendix 6: Tambayoyi na Sauri

Yi amfani da wadanan tamboyoyi na sauri domin ganar da dalibai tattaunawa akan SDGs.

1. Ko akwai wani Manufa da ka ke tunani ya na da amfani na musamman domin ka?
2. Za iya kasafa SDGs cikin sashe daban daban – *ko ka iya ambata su? Misali yanayi/mutum/ zama a birane* – zai taimaka ma dalibai su gane ko wane rukuni na manufa duniya ne suka fi kula da.
3. Ko akwai wani Manufa na musamman da ka ke tunani ya shafi matasa? Ko akwai wani Manufa da aka manta?
4. Yi tunani da wurin da kake zama. *Watakila akwai wasu abubuwa da sun babanta da al'umma, ko za iya inganta su domin su kara kyau* – misali saken yi amfani.
5. Ko akwai wani Manufa da ka ke tunani zai yi saukin samu kafin sauran?
6. Ko akwai wani Manufa da ka ke tunani kasar ka ko al'umma duka sun kware da shi ko sun iya kyautata shi?
7. Ko akwai wani buri da ka ke tsamani babu amfani zuwa gareka/*ko kasar ka? Kowane manufaa da amfani ga kowace kasa kuma zai iya jan tambaya ko tattaunawa a yanda Manufa duniya bai daya ya shafi kowa da kowa da ko ina.*
8. Ko akwai wani Manufa da makarantan ka ke kokarin cimma ba tare da sanan su ba? Misali Manufa ta 12 wurin yi amfani da abun kwashen shara a aji.
9. Ko akwai wani SDGs da ka ke kokarin cimma a gidan ka ba tare da sanan ka ba? – Wanan tambaya zai taimake dalibai su gani cewa ashe dama suma suna taimakon ta wurin cimma Manufa na duniya kamar ta wurin cin abinci mai kyau a gida – Manufa na 3
10. Idan mun cimma Manufa na 1 –*wanne illa ce take da shi akan SDGs? A tattauna domin taimakon dalibai gane cewa dukan SDGs suna da mahadi.*
11. Ka yi tunani yadda abunda ka koya a makaranta yake da mahadi da Manufar duniya?

Appendix 7: Alkawarin na Sirri domin Aiki

Yi amfani da wannan ma dalibai domin rubuta alkawarin su da zai taimaka masu wurin cimma SDGs.

Ayuka na domin cimma SDGs shi ne:

WORLD'S LARGEST LESSON

In Partnership with **unicef**

With thanks to

#WorldsLargestLesson

Ayuka na domin cimma SDGs shi ne:

WORLD'S LARGEST LESSON

In Partnership with **unicef**

With thanks to

#WorldsLargestLesson

